

Hva vet vi om effekten av ulike prisendringer på kollektivbilletter?

- Bør kollektivtrafikk bli gratis?

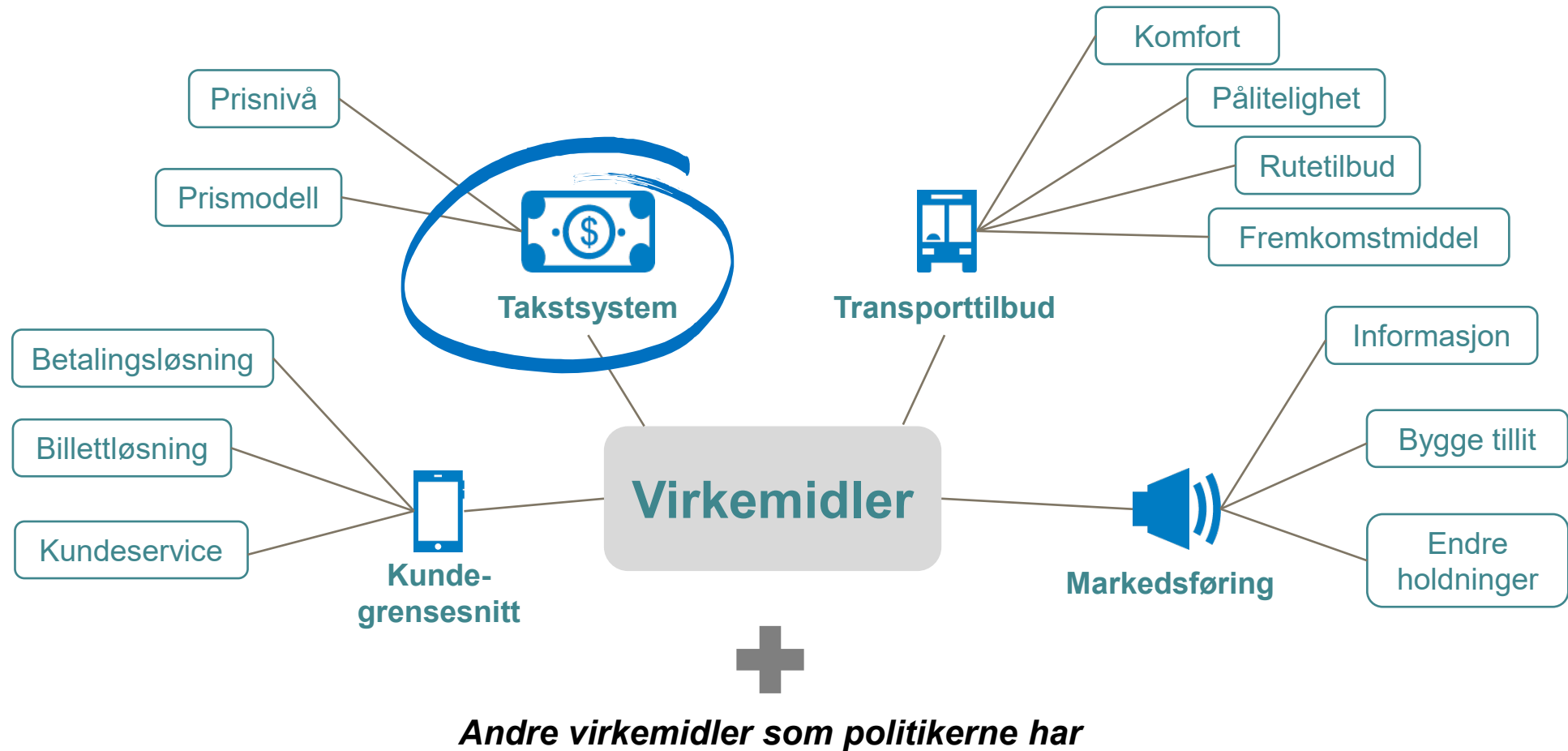
Kollektivforum arbeidsseminar 12. juni 2023

Nils Fearnley, naf@toi.no

Forskning i bevegelse

Takstsystem er ett av mange virkemidler

Generaliserte reisekostnader

Fra holdeplass
Reisetid om bord
Byttetid
Bytteulempe
Reisetid om bord
Vente på holdeplass
Til holdeplass
Avgangen passer ikke med ønsket avreisetidspunkt

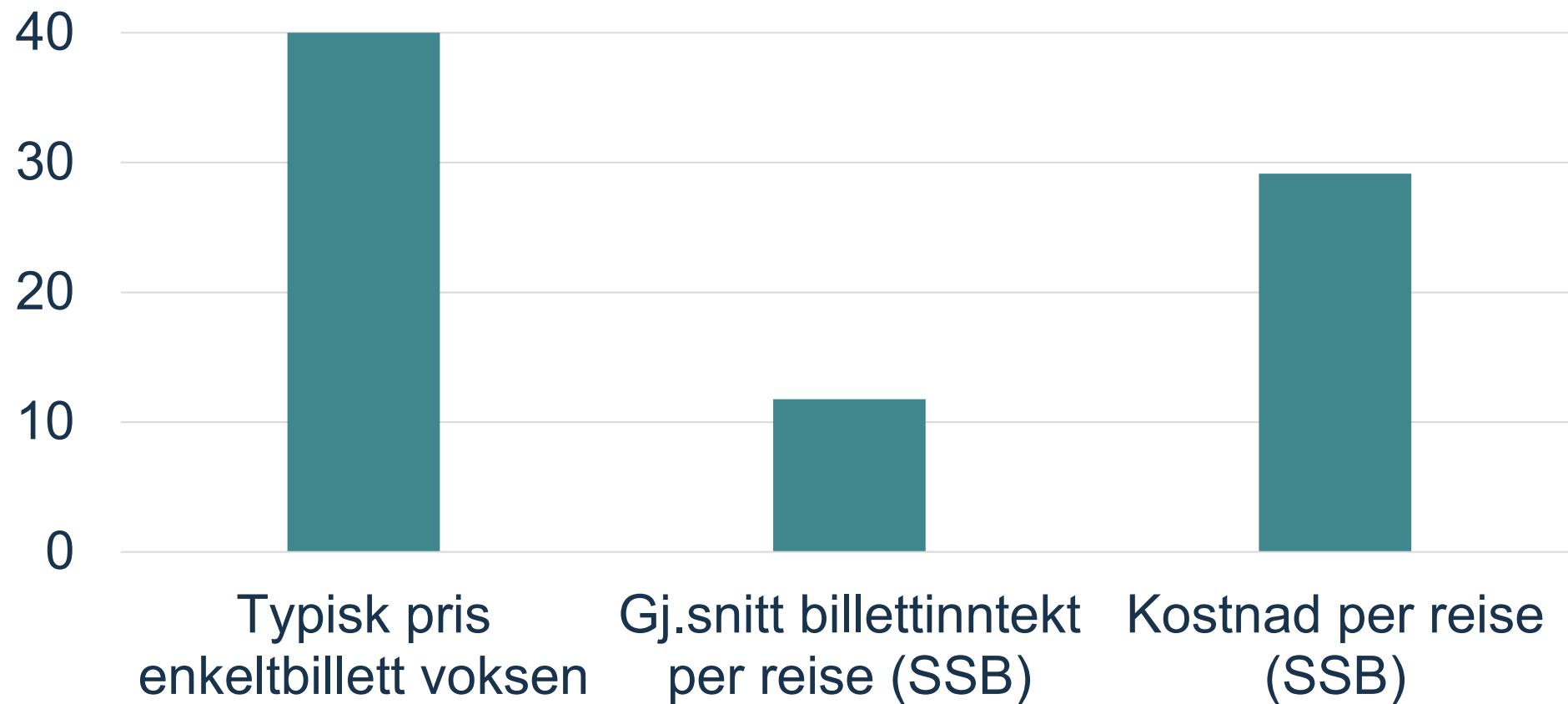
Generaliserte reisekostnader

Vi kunne inkludert:

- Forsinkelser
- Innstillinger
- Trengsel

Billettpris
Fra holdeplass
Reisetid om bord
Byttetid
Bytteulempe
Reisetid om bord
Vente på holdeplass
Til holdeplass
Avgangen passer ikke med ønsket avreisetidspunkt

Billettinntekt, kostnad og pris Lokalbuss i Norge, 2019

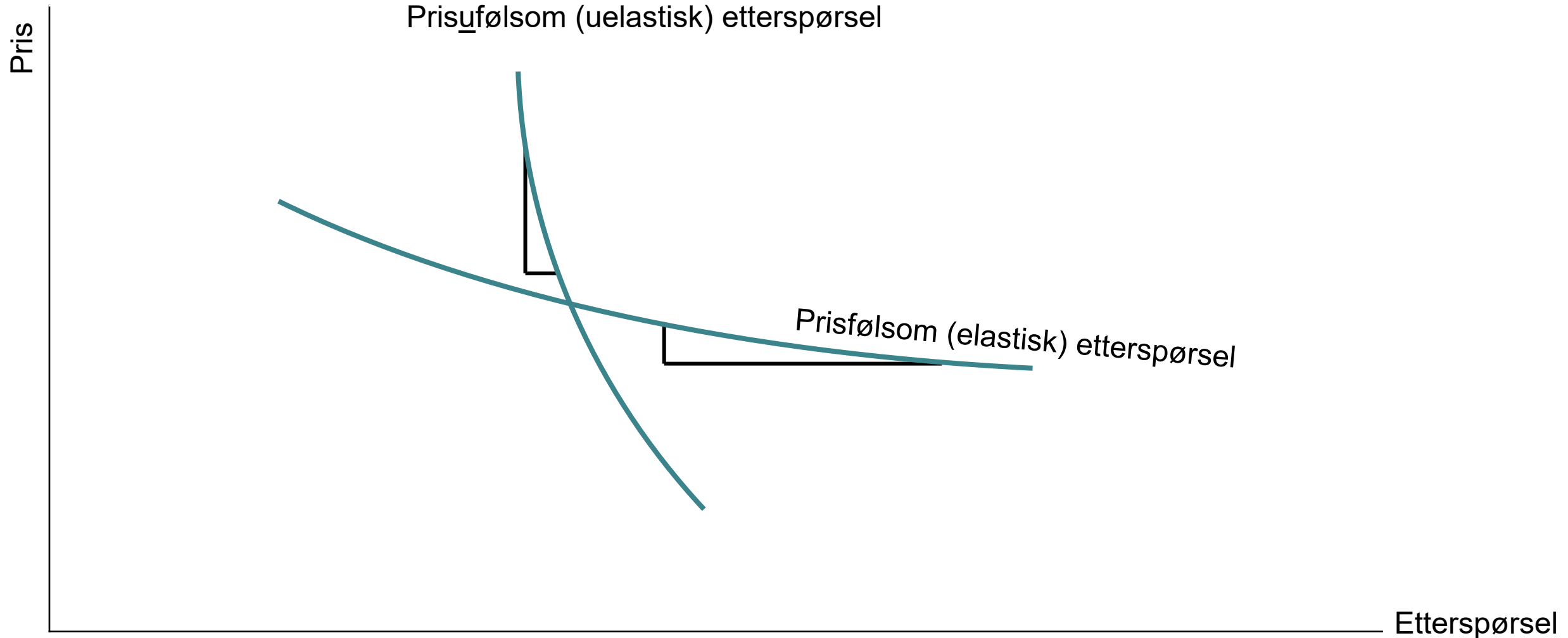
10 prosent takstøkning i lokal kollektivtransport

Tommelfingerregel:

- Kort sikt: ca. 4% færre passasjerer og ca. 6% økte inntekter
- Lang sikt: ca. 7% færre passasjerer og 2% økte inntekter

- Variasjoner pga. prisfølsomhet mellom markedssegmenter

Prisfølsomhet avhenger av alternativer

Ulike segmenter

Prisfølsomme

- Har alternativer
 - Fritid – utenom rush
 - De korteste og de lengste turene
 - På lang sikt
- Når tilbudet er godt
- Tog
- Enkeltbillett

Prisufølsomme

- Ingen/få alternativer
 - Ikke bil (inkl. lavinntekt)
 - Arbeidsreiser - låst i tid/rom
 - På kort sikt
- Store rabatter
 - Periodekort
- Studenter

Gratis kollektivtransport?

- For ordens skyld: Ikke gratis. Noen betaler
- Ikke gratis – det koster egeninnsats

Fra holdeplass
Reisetid om bord
Byttetid
Bytteulempe
Reisetid om bord
Vente på holdeplass
Til holdeplass
Avgangen passer ikke med ønsket avreisetidspunkt

Gratis kollektivtransport

- Gir voldsom passasjervekst
- Hvor kommer etterspørselsveksten fra?
 - Nyskapte (motoriserte!) reiser
 - Gange og sykling
 - Bil
- Bommer på målene: nullvekst, CO₂-fototilnærmet, klima, miljø
- Svært kostbart: inntektsbortfall + økte kostnader
- Ingen signaler til brukere om at de påløper kostnader
- Ingen signaler til tilbyder hvor behovet er størst
- Vandalisme, utrygghet → omdømme?
- Redusert punktlighet
- Ja, pris er viktig, men det er også reisetid, frekvens, punktlighet, osv.

Nei!
(med 2 unntak)

Takk for meg